

УДК 378.016:811.162.1'243'221'272'42
DOI 10.12958/2227-2844-2024-5(364)-115-121

Халаши Михайло Андрійович,
аспірант кафедри слов'янської філології
Запорізького національного університету,
м. Запоріжжя, Україна.
mihhalltexnico@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-2593-3013>

ВПЛИВ ЛІНГВАЛЬНИХ І ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Мультилінгвальність і полікультурність сучасного життя, легкість нав'язування спілкування зі співрозмовниками, які можуть бути носіями різних культур, вимагає від сучасної людини не тільки знання конкретної іноземної мови, а й наявності соціолінгвістичної компетенції, уявлень про культуру та вміння адекватно корегувати стратегію комунікації залежно від позамовних чинників. Тому формування іншомовної комунікативної компетентності студентів стає одним із нелегких, але важливих завдань, які ставить перед собою викладач на заняттях з польської мови. Учасники міжкультурної комунікації, з одного боку, мають використовувати свій комунікативний досвід і фонові знання, а із другого – мають урахувувати інший мовний код, соціальні норми, звичаї та традиції. На жаль, процес спілкування польською мовою може бути ускладнений багатьма чинниками, тому метою нашого дослідження є виявлення й опис лінгвальних і екстралінгвальних чинників, що впливають на комунікацію. У дослідженні були використані метод порівняння для виявлення специфічних лінгвальних чинників польської й української мов, що впливають на процес навчання та комунікацію, а також систематизації термінів і понять, що стосуються іншомовної комунікативної компетентності, а також класифікації лінгвальних і екстралінгвальних чинників, що впливають на комунікацію. Актуальність нашого дослідження зумовлена необхідністю покращення методів навчання польської мови як іноземної для якісної підготовки фахівців.

Аналіз наукової літератури із зазначеного комплексу питань виявив неодностайний підхід до проблеми, що проявляється в нечіткій термінологічній базі. Так, нами було виявлено низку термінів на позначення поняття, що окреслює вміння користуватися мовою в усній чи писемній формі, у конкретних комунікативних ситуаціях, з конкретною метою (Білогірка, 2015, с. 224): «іншомовна комунікативна компетентність» (Н. Бідюк, І. Кухта, М. Берізко), «міжкультурна компетентність» (О. Бігич, Н. Борисенко, Г. Борецька), «мовленнєва та мовна компетентність» (М. Білогорка, Т. Мороз, Н. Хомський), професійна компетентність лінгвіста (М. Фіцула, В. Веснін, Л. Мітіна, В. Кричевський). Усі вищезгадані терміни майже однаково повно розкривають суть феномену, але ми у своєму дослідженні будемо вживати термін «іншомовна комунікативна компетентність» (далі – ІКК).

Варто зазначати, що у вітчизняній і зарубіжній літературі по-різному визначають зміст іншомовної комунікативної компетентності. Деякі дослідники розглядають ІКК як комплекс знань про мову, умінь і навичок спілкування, або як внутрішню мотивацію та готовність мовної особистості до іншомовної комунікації, спроможність підтримувати її всіма можливими способами. Так, на думку Д. Хаймса, іншомовна комунікативна компетентність – це неявне знання мови, тобто знання, яке зазвичай не є свідомим або доступним, але яке обов'язково проявля-

ється під час спілкування у виборі стратегії та комунікативної поведінки (Hymes, 1972, p. 271). С. Ніколаєва розглядає ІКК як уміння успішно вирішувати завдання взаєморозуміння і взаємодії з носіями мови, яка вивчається, відповідно до норм і культурних традицій, в умовах прямого й опосередкованого контактів (Ніколаєва, 2011). Н. Бідюк визначає ІКК як сукупність здібностей, знань, умінь, навичок, ставлень, цінностей, ініціатив і комунікативного досвіду особистості, необхідних для розуміння чужих і продукування власних програм мовленнєвої поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування (Бідюк, 2012, с. 160).

Зазначимо, що в наведених дефініціях мало уваги приділено соціокультурному аспекту й екстралінгвальним знанням, без яких, на нашу думку, формування ІКК не може бути повним. Отже, беручи до уваги попередній досвід дослідників у контексті питання ІКК та власне бачення проблеми, у нашому дослідженні цей феномен розглядаємо як багаторівневу систему, що охоплює знання мови (на всіх її рівнях) та культури, екстралінгвальні знання, комунікативний досвід, мовленнєву інтенцію, що проявляється в усвідомленні та підтримуванні міжкультурного контакту, виборі стратегії спілкування, що забезпечує особистості успішну комунікацію (в умовах іншомовного, полікультурного простору) в усній і письмовій формі.

Процес формування ІКК можна поділити на декілька основних етапів: орієнтовно-підготовчий, стереотипно-ситуативний, або стандартизуючий, варіююче-ситуативний (Бігич та ін., 2013, с. 181). Перший етап містить ознайомлення з новим матеріалом (фонетичним, лексичним, граматичним), на ньому виконуються окремі мовленнєві й мовні дії за зразком, закладається основа майбутніх комунікативних навичок. Також не менш важливою є підтримка мотивації до вивчення іноземної мови та пізнання культури країни. Основними методами формування ІКК в цей період є демонстрація, пояснення, бесіда з елементами використання нової лексики. Під час орієнтовно-підготовчого етапу закладаються лексико-фонетичний і граматичний складники ІКК.

Другий етап передбачає ґрунтовне опанування мовного матеріалу шляхом багаторазового використання його в різних комунікативних ситуаціях. На цьому етапі дії, питання та відповіді автоматизуються та закріплюються; також завдяки різноманітності поданих ситуацій формується комунікативна гнучкість, що дозволяє адекватно комбінувати й використовувати новий і вже засвоєний матеріал не тільки в таких мовно-мовленнєвих ситуаціях, що були опрацьовані на заняттях, але і в подібних за змістом, граматиною та лексикою. Основними методами формування ІКК в цей період є виконання граматичних вправ, аудіювання, моделювання життєвих ситуацій.

Під час стереотипно-ситуативного етапу закладаються соціолінгвістична (уміння адекватно використовувати й розуміти мову в різних соціолінгвістичних контекстах і на різних рівнях спілкування), дискурсивна (уміння поєднувати окремі слова та словосполучення у зв'язне повідомлення) та стратегічна (уміння використовувати вербальні й невербальні засоби для уникнення зриву комунікації) складові частини ІКК (Canal, 1983, p. 7–9).

На третьому етапі продовжується опанування мовного матеріалу та комбінування його з уже вивченим. Набувається досвід іншомовного спілкування, розвиваються комунікативні здібності. Важливим кінцевим завданням є розвиток креативних якостей особистості, перехід від моделі репродуктивного спілкування (стандартне, ґрунтується на повторенні) до продуктивного спілкування (творче, потребує ґрунтового осмислення матеріалу, виходу за межі завчених ролей, стереотипів, мовних штампів). Основними методами формування ІКК в цей період є презентація, занурення в мовне середовище, проєкт, дискусія.

Формування іншомовної комунікативної компетентності відрізняється від формування загальної комунікативної компетентності, яка закладається ще на початку розвитку особистості та вдосконалюється «природним» шляхом. Сприйняття іноземної мови неминуче проходить крізь призму рідної мови, тому в контексті розвитку ІКК польської мови вважаємо за

потрібне не тільки її порівняння з українською, а й урахування у процесі навчання лінгвальних і екстралінгвальних розбіжностей.

До лінгвальних чинників, що ускладнюють процес навчання і формування ІКК, відносять: фонетико-фонологічні особливості, граматичні особливості, лексичні особливості.

Серед фонетико-фонологічних особливостей польської мови можна виділити систему приголосних, яка налічує два ряди шиплячих фонем: твердих (*sz* – *szary*, *szlachta*, *poszerzać*; *cz* – *czapka*, *czwartek*, *czajnik*; *ź/rz* – *żarówka*, *rzeźba*, *pożar*) і м'яких (*ś/si* – *świnia*, *siniak*, *światło*; *ć* *ci* – *ćma*, *ćwierć*, *ciało*; *ź/zi* – *źdźbło*, *źle*, *ziarno*), опанування останніх ускладнюється через відсутність відповідників у фонетичній системі української мови. Чітка опозиція твердих і м'яких приголосних є важливою, бо виконує розрізняльну функцію: *życze* (я бажаю) – *życie* (життя), *proszę* (прошу) – *prosię* (поросся), *czeszę się* (я розчісуюсь) – *cieszę się* (я радію).

Також труднощі в опануванні польської фонетичної системи становлять носові голосні **Ę** і **Ą**, які теж не представлені в українській мові, а тому вимова навіть спільнокореневих слів залишається непростою: *zęby* – *зуби*, *dąb* – *дуб*, *trąba* – *труба*, *urząd* – *уряд*, *ręka* – *рука*, *język* – *язик*, *występ* – *виступ*. Окрім того, залежно від місця у слові та сусідніх приголосних польські носові голосні можуть вимовлятися по-різному: *ę* – *en/em/e*, *ą* – *on/om*.

У польській мові наголос фіксований на передостанньому складі (за винятком деяких правил), тож проблеми з вимовою з'являються лише на початку процесу адаптації до силабо-тоніки мови. Особливу увагу під час формування фонетичної складової частини ІКК варто приділяти спільнокореневим словам, у яких наголос не збігається: *mleko* – *молоко*, *telefon* – *телефон*, *groza* – *гроза*, *strona* – *сторона*, *balkon* – *балкон*; формам орудного відмінка: *nauczycielem* – *вчителем*, *Ukraińcami* – *українцями*, *problematami* – *проблемами*, *komputerami* – *комп'ютерами*, *godzinami* – *годинами*; багатоскладовим словам: *wyindywidualizowanych*, *nieusatysfakcjonowany*, *zharmonizować*, *wyrafinowany*.

Польська граматична система, хоча і схожа на українську, але має свої відмінності, незнання яких може призвести до зриву комунікації. Польська мова має три роди: чоловічий (*męski*), жіночий (*żeński*), середній (*niżaki*), визначити які можна морфологічно (за закінченням), семантично (тільки для істот) або синтаксично (за узгодженням у реченні). Незбіг категорії роду у спільнокореневих словах часто призводить до помилок і некоректного узгодження частин мови під час комунікації: *programa* (ж. р.) – *program* (ч. р.), *plaż* (ч. р.) – *plaża* (ж. р.), *medal* (ж. р.) – *medal* (ч. р.), *miń* (ж. р.) – *cień* (ч. р.).

Парадигма відмінків налічує, як і в українській мові 7 відмінків, кожен із яких має свої унікальні закінчення; також спостерігається велика кількість винятків і нерегулярних форм. Досить складними для опанування є форми множини називного і знахідного відмінків у польській мові. На відміну від української мови, де диференційною ознакою є опозиція «істота – неістота», у польській мові виступає опозиція «особи чоловічої статі (*rodzaj męskoosobowy*) – інші (*rodzaj niemęskoosobowy*)»: *wysokie dziewczyny* – *wysocy mężczyźni* (Н. в.), *nowe rzeczy* – *nowi klienci* (Н. в.), *młode Polki* – *młodych Polaków* (Зн. в.).

Парадигма форм дієслів у минулому часі в українській мові налічує категорії роду та числа, а в польській мові категорії роду, числа й особи. Отже, ціла парадигма дієслів минулого часу складається не із 4 форм (*був*, *була*, *було*, *були*), а із 13 (*byłem*, *byłaś*, *był*, *byliśmy*, *byliście*, *byli*, *byłam*, *byłaś*, *była*, *byłyśmy*, *byłyście*, *były*, *było*), що суттєво ускладнює опанування цього матеріалу. Також особливий уваги під час вивчення польської мови потребує граматичне керування дієслів: *pracować jako nauczyciel* (О. в.) – *pracować jako nauczyciel* (Н. в.), *sluchać muzyki* (Зн. в.) – *sluchać muzyki* (Р. в.), *wcześnie* (Зн. в.) *uczyć się słów* (Р. в.), *zakochać się w niej* (Зн. в.) – *zakochać się w niej* (М. в.).

Серед лексичних особливостей польської мови можна виділити багато польсько-українських міжмовних омонімів (фальшиві друзі перекладача), використання яких призводить до помилок

у спілкуванні: *akademik* – гуртожиток, *sklep* – магазин, *czaszka* – череп, *dywan* – килим. До того ж варто враховувати різну багатозначність слів у польській і українській мовах: *gotować jedzenie* / *gotować wodę* – готувати їжу / кип'ятити воду; *zaprawiały sorochę* / *zaprawiały mašinę* – *wkładać koszulę* / *tankować samochód*.

У процесі формування ІКК варто не забувати про позамовні чинники, цілковите ігнорування яких може призвести до погіршення якості комунікації або її зриву. Екстралінгвальні чинники проявляються в конкретних ситуаціях спілкування, а тому можна говорити про ситуативний характер їхнього впливу. Під ситуацією ми розуміємо середовище, оточення, рівень, час і спосіб комунікації, а також суб'єктивні чинники, що впливають на комунікантів.

Найбільш важливим екстралінгвальним чинником, що впливає на спілкування, є оточення. Це пояснюється тим, що, залежно від призначення спілкування, використовується набір шаблонів, стереотипів, ситуативних кліше, диференційованих за типовими категоріями, які закріплені в суспільній свідомості (Войтюк, 2013, с. 271). Так, модель спілкування «студент – студент» на заняттях із польської мови характеризується формальним спілкуванням, яке передбачає набір офіційних звертань, використання наукової лексики, логічне та послідовне мовлення, особливі граматичні конструкції (обов'язкове вживання кличного відмінка, безособові конструкції тощо): *“czy mógłby pan powtórzyć”*, *“Andrzeju, proszę napisać”*, *“było powiedziano”*, *“podmiot liryczny”*, *“gatunek literacki”*, *“jaka to jest koniugacja”*. Та ж сама модель спілкування «студент – студент», але в неформальному оточенні, характеризується активним уживанням сленгу, неофіційними звертаннями, вільною структурою мовлення, порушенням граматичних норм і правил: *“legitymki nie wziąłem”*, *“ale nuda była”*, *“daj spokój”*, *“cześć, stary”*, *“oblałam ostatni test”*. Отже, для повного формування ІКК викладач має створити на заняттях атмосферу, яка дозволить студентам відпрацьовувати різні комунікативні стратегії, залежно від рівня офіційності оточення.

Наступним чинником, що впливає на комунікацію, є рівень спонтанності спілкування. У ситуації, коли комунікант не знає наперед змісту та цілі розмови, не володіє фоновою інформацією, можуть виникати труднощі у формулюванні висловлювань і думок, з'являтися довгі паузи, нечітке мовлення, незавершеність в інтонації, пропуск слів.

Культура і мова пов'язані одна з одною, тому для формування ІКК є необхідним вивчення культурних особливостей. Так, відмінність у ввічливих звертаннях в українській (Ви) і польській (пан / пані) мовах вимагає змін у формах дієслів: *можете мені допомогти* / *może pan mi pomóc*, *Ви будете виходити* / *będzie Pani wychodzić* (помилкою в цих реченнях буде вживання форм 2 ос. мн. *możecie*, *będziecie*). Також варто не забувати про повні трансформації виразів у деяких комунікативних ситуаціях: *З днем народження* / *Sto lat*; *будьте здорові* / *na zdrowie*; *доброго ранку* / *dzień dobry*; *передавай усім привіт* / *pozdrawiam*.

Ще одним екстралінгвальним чинником є формат розмови, який може бути контактним і безконтактним. Контактний формат – це безпосереднє спілкування, зоровий контакт, сприйняття міміки, жестів тощо, що покращує загальне взаєморозуміння. Безконтактний формат передбачає спілкування за допомогою засобів зв'язку, у такому разі сприйняття невербальної інформації відсутнє, постає необхідність постійної перевірки зв'язку, що призводить до вживання «контактних слів»: *halo*, *slucham*, *proszę*, *czy mnie słyszać*, *proszę powtórzyć*, *jeszcze raz*, пропусків або повторів, накладання частин речень. Таким чином, контактний формат зазвичай сприяє більш ефективному і чіткому спілкуванню та є «природним» під час навчання на заняттях із польської мови, у свою чергу безконтактний формат спілкування є складнішим через неможливість сприймання невербальної інформації, а тому потребує додаткових вправ з використанням засобів зв'язку або мультимедійних технологій.

Отже, у сучасному світі, де мультилінгвальність стає нормою, формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) є важливим і складним завданням для викладачів іноземних мов.

ІКК охоплює не лише знання іноземної мови, але й розуміння соціальних і культурних аспектів, що суттєво впливають на ефективність комунікації. Формування ІКК ускладнюється як лінгвальними, так і екстралінгвальними чинниками. Лінгвальні чинники включають фонетико-фонологічні, граматичні та лексичні особливості польської мови. Екстралінгвальні чинники, як-от культурні особливості, оточення та формат розмови, також суттєво впливають на комунікацію. Для ефективного формування ІКК викладачам варто враховувати як лінгвальні, так і екстралінгвальні чинники. Рекомендується створювати різноманітні комунікативні ситуації, враховувати культурні особливості та використовувати як контактний, так і безконтактний формат розмови. Важливо забезпечити студентам можливість практичного використання мови в реальних або реалістичних умовах, що допоможе їм краще адаптуватися до полікультурного середовища.

Подальші дослідження цієї теми передбачають продовження дослідження впливу лінгвальних і екстралінгвальних особливостей польської мови на формування ІКК студентів, а також розроблення методологічних матеріалів, вправ, семінарів і тренінгів, що будуть упроваджені в курс викладання польської мови.

Список використаної літератури

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика / О. Бігич та ін. ; ред. С. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Бідюк Н. Комунікативна компетентність майбутнього вчителя філолога: зміст та структура. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи* : збірник наукових праць Третьої міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 12–14 листопада 2012 р.). С. 158–160. Львів, 2012.
3. Білогірка М., Мороз Т. Шляхи формування мовної компетентності особистості: науково-методологічний підхід. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2015. № 11. С. 222–228.
4. Войтюк О. Вплив екстралінгвістичних факторів на мовленнєву організацію висловлення-запрошення. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2013. № 20. С. 59–64.
5. Кухта І. Іншомовна компетентність у контексті формування комунікативної культури студентів у процесі вивчення іноземної мови. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Kuchta.php> (дата звернення: 05.08.2024).
6. Ніколаєва С. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : курс лекцій. URL: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/268/Lecture_4.pdf?sequence=4&isAllowed=y (дата звернення: 05.08.2024).
7. Canal M. From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy. *Language and Communication*. 1983. P. 2–27.
8. Hymes D. On Communicative Competence. *Sociolinguistics*. 1972. P. 269–293.

References

1. Bigych, O., Borysko, N., & Boretska, H. (2013). *Metodyka navchannia inoziemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka* [Methodology of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
2. Bidiuk, N. (2012). *Komunikatyvna kompetentnist maibutnoho vchytelia filoloha: zmist ta struktura* [Communicative competence of the future philologist teacher: content and structure]. In *Informatsiino-komunikatsiinitekhnolohii vsuchasniiosviti: dosvid, problemy, perspektyvy—Information and Communication Technologies in Modern Education: Experience, Problems, Perspectives*. (pp. 158–160). Lviv [in Ukrainian].
3. Bilohirka, M., & Moroz, T. (2015). *Shliakhy formuvannia movnoi kompetentnosti osobystosti: naukovo-metodolohichni pidkhid* [Ways of forming linguistic competence of an individual:

Scientific and methodological approach]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues in Humanities*, (11), 222–228 [in Ukrainian].

4. Voitiuk, O. (2013). Vplyv ekstralinhvistychnykh faktoriv na movlenniu orhanizatsiiu vyslovlennia-zaproshehnia [The influence of extralinguistic factors on the speech organization of invitation utterances]. *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky – Scientific Bulletin of the Lesya Ukrainka Eastern European National University*, (20), 59–64 [in Ukrainian].

5. Kuchta, I. V. (n.d.). Inshomovna kompetentnist u konteksti formuvannia komunikatyvnoi kultury studentiv u protsesi vyvchennia inozemnoi movy [Foreign language competence in the context of forming the communicative culture of students in the process of foreign language learning]. Retrieved from <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Kuchta.php> [in Ukrainian].

6. Nikolaeva, S. Y. (n.d.). Methodika formuvannia mizhkulturnoi inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentsii [Methodology of forming intercultural foreign language communicative competence]. Retrieved from http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/268/Lecture_4.pdf?sequence=4&isAllowed=y [in Ukrainian].

7. Canal, M. (1983). From communicative competence to communicative language pedagogy. *Language and Communication*, 3(1), 2–27 [in English].

8. Hymes, D. (1972). On communicative competence. In J. B. Pride & J. Holmes (Eds.). *Sociolinguistics*. (pp. 269–293). Penguin [in English].

Халаші М. А. Вплив лінгвальних і екстралінгвальних особливостей польської мови на формування іншомовної комунікативної компетентності

У статті розглядається процес формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) студентів на заняттях з польської мови в контексті сучасних вимог мультилінгвальності та полікультурності. Акцентується увага на важливості не лише знання мови, а й розуміння соціокультурних аспектів, культури та позамовних чинників, які впливають на ефективність міжкультурної комунікації. У статті аналізуються лінгвальні й екстралінгвальні чинники, що ускладнюють процес навчання польської мови як іноземної, також наведені приклади найбільш поширених помилок і способи їх виправлення. Розглянуто основні етапи формування іншомовної комунікативної компетентності, їхні завдання, методи та складники, що закладаються на кожному рівні.

У статті висловлюється думка, що сприйняття іноземної мови неминуче проходить крізь призму рідної мови, а тому в контексті розвитку іншомовної комунікативної компетентності польської мови важливим є не тільки її порівняння з українською, а й свідоме акцентування уваги у процесі навчання на лінгвальних і екстралінгвальних розбіжностях, а також розроблення комунікативних вправ і тренінгів, що враховували б їх. Так, до лінгвальних чинників ми відносимо фонетико-фонологічні, граматичні та лексичні особливості польської мови. Серед екстралінгвальних виділяємо соціокультурні особливості, рівень спонтанності та формат спілкування. Екстралінгвальні чинники проявляються лише в конкретних ситуаціях спілкування, а тому можна говорити про їхній ситуативний вплив.

Ми вважаємо, що врахування лінгвальних і екстралінгвальних чинників у навчанні та під час практичного використання мови в реальних або реалістичних умовах покращить іншомовну комунікативну компетентність студентів і якість міжкультурної комунікації. Подальші дослідження цієї теми будуть сконцентровані на розробленні методологічних матеріалів, вправ, семінарів і тренінгів, що будуть упроваджені в курс викладання польської мови.

Ключові слова: лінгвальні й екстралінгвальні особливості, польська мова, іншомовна комунікативна компетентність (ІКК), міжкультурна комунікація.

Khalashy M. The influence of lingual and extralingual features of the Polish language on the formation of foreign language communicative competence

The article deals with the process of forming students' foreign language communicative competence in Polish language classes in the context of modern requirements of multilingualism and multiculturalism. The article focuses on the importance of not only language knowledge, but also understanding of socio-cultural aspects, culture and extra-linguistic factors that influence the effectiveness of intercultural communication. The article analyzes lingual and extralingual factors that complicate the process of learning Polish as a foreign language, examples of the most common mistakes and ways to correct them are also given. The main stages of foreign language communicative competence formation, their tasks, methods and components at each level are reviewed.

The article expresses the opinion that the perception of a foreign language inevitably passes through the prism of the native language, and therefore in the context of the development of Polish foreign language communicative competence it is important not only to compare it with Ukrainian, but also to consciously focus on lingual and extralingual differences in the learning process, as well as to develop communicative exercises and trainings that would take them into account. Therefore, linguistic factors include phonetic and phonological, grammatical and lexical features of the Polish language. Extralingual factors include socio-cultural features, the level of spontaneity and the format of communication. Extra-linguistic factors appear only in specific situations of communication, and therefore they can be said to have a situational influence.

We believe that taking into account linguistic and extra-linguistic factors during practical language use in real or realistic conditions will improve students' FLC and the quality of intercultural communication. Further research on this topic will be focused on the development of methodological materials, exercises, seminars and trainings, which will be implemented in the course of teaching the Polish language.

Key words: lingual and extralingual features, Polish language, foreign language communicative competence, intercultural communication.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла до редакції 30.10.2024 р.
Прийнято до друку 29.11.2024 р.